

Povinnosti občana při **Mimořádné události (MU)** **a** **Krizovém stavu (KS)**

Zákon č. 239/2000 Sb., o IZS

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení

Povinnosti občana při MU

Zákon č. 239/2000 Sb., o IZS

- ✿ **strpět omezení** vyplývající z opatření stanovených při MU a omezení nařízená velitelem zásahu při prováděných ZaLP,
- ✿ **poskytnout** na výzvu starosty obce nebo velitele zásahu **osobní** nebo **věcnou pomoc**,
- ✿ **strpět**, pokud je to nutné k provádění ZaLP, **vstup osob**, které tyto práce provádějí, na pozemky nebo do objektů, **použití nezbytné techniky**, **provedení terénních úprav**, **budování ochranných staveb**, **vyklizení pozemku** a **odstranění staveb, jejich částí, zařízení a porostů**,
- ✿ **poskytnout veliteli zásahu informace** o skutečnostech, které by mohly ohrozit životy nebo zdraví osob provádějícího zásah nebo ostatního obyvatelstva (nebezpečné ChL, výbušniny,...).

Povinnosti občana při MU

Osobní pomoc

Činnost nebo služba při provádění ZaLP a při cvičení na výzvu velitele zásahu, hejtmána kraje nebo starosty obce, pomoc poskytnutá dobrovolně bez výzvy.

Věcná pomoc

Poskytnutí věcných prostředků při provádění ZaLP a při cvičení na výzvu velitele zásahu, hejtmána kraje nebo starosty obce, pomoc poskytnutá dobrovolně bez výzvy.

Dobrovolně poskytnutá pomoc (osobní, věcná) musí být se souhlasem nebo s vědomím velitele zásahu, hejtmána kraje nebo starosty obce.

Povinnosti občana při MU

K poskytnutí osobní nebo věcné pomoci nelze vyzvat fyzické osoby, které požívají výsady a imunity dle mezinárodního práva.

Od osobní pomoci jsou dále osvobozeny:

- ✱ osoby ve věku do 18 let a od 62 let,
- ✱ osoby zdravotně nezpůsobilé k výkonu požadovaných činností,
- ✱ plně invalidní osoby,
- ✱ poslanci a senátoři parlamentu ČR a členové vlády,
- ✱ osoby, které by tím vystavily vážnému ohrožení sebe nebo osoby blízké.

Ženám lze nařídít pouze takovou osobní pomoc, která není v rozporu se zvláštním právním předpisem.

Povinnosti občana při MU

Za nesplnění povinností dle zákona č. 239/2000 Sb. může orgán, který porušení povinnosti zjistil, uložit občanovi pokutu až do výše 20 000 Kč.

Plnění těchto povinností může občan odmítnout, pokud by tím ohrozil život nebo zdraví vlastní nebo jiných osob anebo pokud mu v tom brání důležité okolnosti, které by zjevně způsobily závažnější následek než ohrožení, kterému se má předcházet.

Krizové situace

Krizová situace

Mimořádná událost podle zákona o integrovaném záchranném systému, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu (krizový stav).

Definice dle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení

- ✿ v ČR celkem 24 typových krizových situací (vytipováno BRS – usnesení č. 295/2002) – jedná se o MU, u kterých se v závislosti na jejich rozsahu předpokládá vyhlášení krizového stavu
- ✿ pro jednotlivé druhy TKS zpracovány ÚSÚ typové plány

Krizové situace

- ☀ Dlouhodobá inverzní situace
- ☀ Povodně v.r.
- ☀ Jiné živelní pohromy v.r. - lesní požáry, sněhová kalamita, zemětřesení
- ☀ Epidemie (*hromadné nákazy osob*)
- ☀ Epifytie (*hromadné nákazy polních kultur*)
- ☀ Epizootie (*hromadné nákazy zvířat*)
- ☀ Radiační havárie
- ☀ Havárie v.r. způsobené vybranými NCHL a chemickými přípravky
- ☀ Jiné technické a technologické havárie v.r. (*požáry, exploze, destrukce podzemních a nadzemních částí staveb*)

Pozn.: v.r. – velkého rozsahu

Krizové situace

- ✿ Narušení hrází významných vodohospodářských děl se vznikem zvláštní povodně
- ✿ Znečištění vody, ovzduší a přírodního prostředí haváriemi v.r.
- ✿ Narušení finančního a devizového hospodářství státu v.r.
- ✿ Narušení dodávek ropy a ropných produktů v.r.
- ✿ Narušení dodávek elektrické energie, plynu nebo tepelné energie v.r.
- ✿ Narušení dodávek potravin v.r.
- ✿ Narušení dodávek pitné vody v.r.

Pozn.: v.r. – velkého rozsahu

Krizové situace

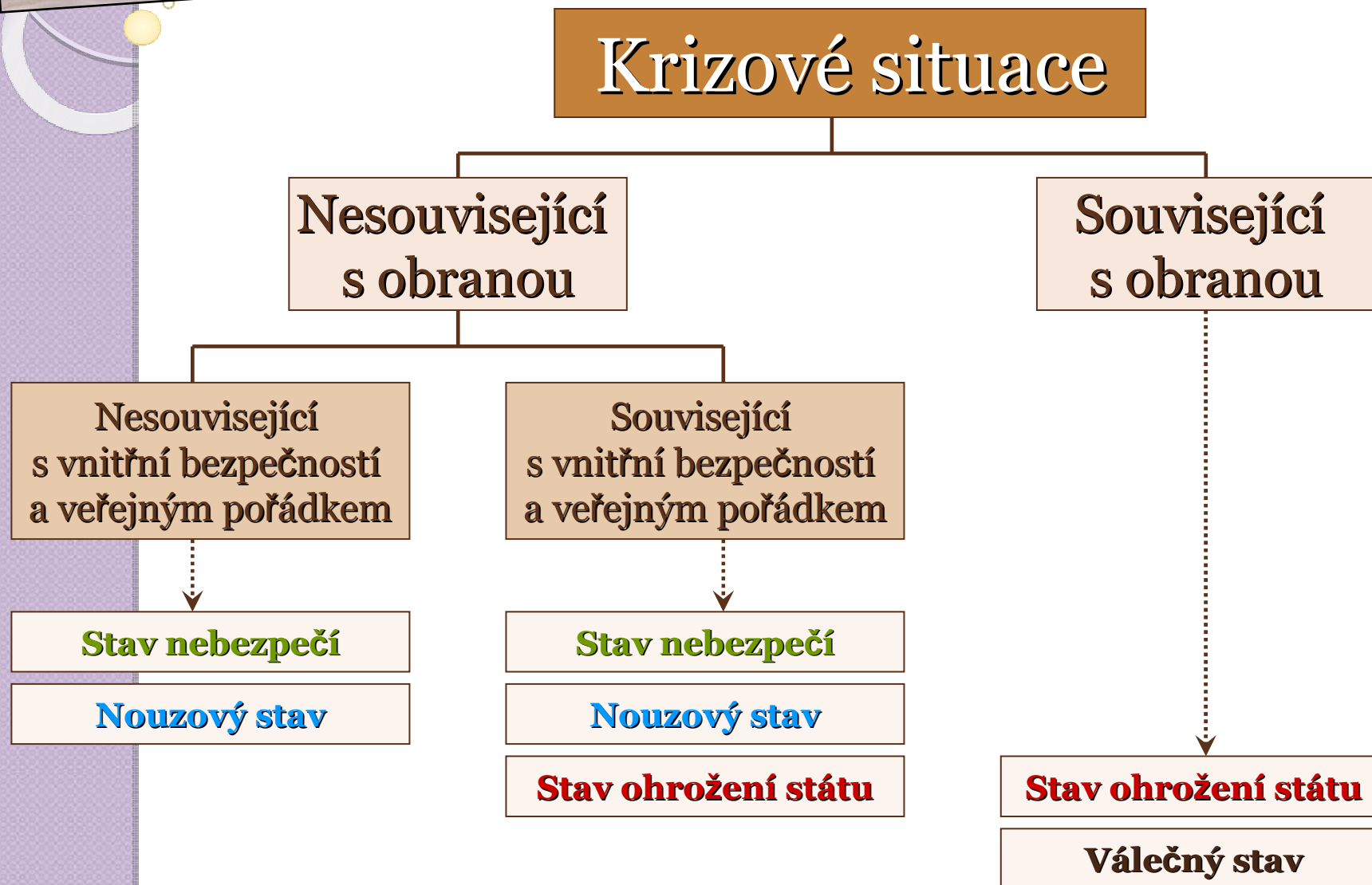
- ✱ Narušení dodávek léčiv a zdravotnického materiálu v.r.
- ✱ Narušení funkčnosti dopravní soustavy v.r.
- ✱ Narušení funkčnosti veřejných telekomunikačních vazeb v.r.
- ✱ Narušení funkčnosti veřejných informačních vazeb v.r.
- ✱ Migrační vlny v.r.
- ✱ Hromadné postižení osob mimo epidemií
- ✱ Narušení zákonnosti v.r.
- ✱ Poštovní služby (*nad rámec usnesení BRS č. 295/2002*)

Pozn.: v.r. – velkého rozsahu

Krizové situace

Vyhlašování krizových stavů

	zákon	vyhlašuje	důvod	rozsah	trvání
Stav nebezpečí	Zákon <u>240/2000 Sb.</u> (§ 3)	Hejtman (primátor hl. m. Prahy)	Jako <u>bezodkladné opatření</u> se vyhlašuje, jsou-li ohroženy životy, zdraví, majetek, živ. prostředí, <u>pokud nedosahuje intenzita značného rozsahu a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů, orgánů krajů a obcí, složek IZS nebo subjektů KI.</u>	Celý kraj, část kraje	Nejdéle 30 dnů (prodloužení se souhlasem vlády)
Nouzový stav	Ústavní zákon <u>110/1998 Sb.</u> (čl. 5 a 6)	Vláda (předseda vlády)	Při živelních pohromách, ekologických a průmyslových haváriích, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo	Celý stát, omezené území státu	Nejdéle 30 dnů

Vyhlašování krizových stavů

kriz. stav	zákon	vyhlašuje	důvod	rozsah	trvání
Stav ohrožení státu	Ústavní zákon <u>110/1998 Sb.</u> (čl. 7)	Parlament na návrh vlády	Je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy.	Celý stát	Není omezeno
Válečný stav	Ústavní zákon <u>1/1993 Sb.</u> (čl. 43)	Parlament	Při napadení ČR nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o spol. ochraně proti napadení.	Celý stát	Není omezeno

Povinnost občana při KS

- ☀ **uposlechnout** výzvy oprávněných orgánů krizového řízení k zaevidování na stanoveném místě z důvodu uložení pracovní povinnosti nebo pracovní výpomoci,
- ☀ **hlásit** v obci, v jejímž správním obvodu bude pobývat, **přechodnou změnu pobytu** na základě povinného hlášení,
- ☀ **strpět omezení** vyplývající z krizových opatření stanovených v době krizového stavu,
- ☀ **vykonávat** uloženou **pracovní povinnost** nebo **pracovní výpomoc**,
- ☀ **poskytnout** požadované **věcné prostředky**.

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení

Plnění těchto povinností může občan odmítnout, pokud by jejich plněním ohrozil život nebo zdraví vlastní nebo jiných osob anebo pokud jsou povinnosti mu ukládané v rozporu se zákonem.

Za nesplnění těchto povinností může být uložena pokuta až do výše 50 000 Kč.

Povinnost občana při KS

Pracovní povinnost

Povinnost fyzické osoby vykonávat po nezbytně nutnou dobu určenou práci, která je nutná pro řešení krizové situace a kterou je tato osoba povinna konat v místě určeném orgánem krizového řízení.

Obsah, rozsah a místo prací v rámci pracovní povinnosti v době nouzového stavu a stavu ohrožení státu stanoví fyzické osobě hejtman pracovním příkazem.

Pracovní příkaz obsahuje:

- ☀ osobní údaje občana,
- ☀ den a místo nástupu,
- ☀ druh práce,
- ☀ předpokládanou délku plnění povinnosti,
- ☀ poučení a
- ☀ označení orgánu, který pracovní příkaz vydal.

Povinnost občana při KS

Pracovní výpomoc

Povinnost fyzických osob vykonávat jednorázové a mimořádné úkoly nezbytné pro řešení krizové situace, které jsou povinny konat v místě určeném orgánem krizového řízení.

Ten, kdo v době krizového stavu uložil pracovní výpomoc, vydá po jejím skončení fyzické osobě potvrzení.

Potvrzení obsahuje:

- ☀ osobní údaje občana,
- ☀ den zahájení a ukončení pracovní výpomoci,
- ☀ počet odpracovaných hodin,
- ☀ druh a místo práce,
- ☀ poučení o náhradě a
- ☀ označení orgánu, který potvrzení vydal.

Povinnost občana při KS

Od pracovní povinnosti a pracovní výpomoci jsou osvobozeny:

- ✱ osoby ve věku do 18 let a od 62 let,
- ✱ osoby zdravotně nezpůsobilé k výkonu požadovaných druhů práce,
- ✱ osoby invalidní ve třetím stupni,
- ✱ poslanci a senátoři Parlamentu České republiky,
- ✱ členové vlády a
- ✱ osoby, které by tím vystavily vážnému ohrožení sebe nebo osoby blízké.

Dále:

- ✱ zaměstnanci subjektu kritické infrastruktury, kteří se podílejí na zajištění funkce prvku kritické infrastruktury,
- ✱ ženy a osamělí muži pečující o dítě do 15 let věku,
- ✱ těhotné ženy,
- ✱ ženy do konce třetího měsíce po porodu, jestliže se dítě narodilo mrtvé, zemřelo anebo žena o něj nepečuje a
- ✱ osoby, kterým by v tom bránila důležitá okolnost, jejíž opominutí by mohlo vést k ohrožení života, zdraví nebo majetku (*závažnost důležité okolnosti posuzuje orgán krizového řízení*).

Povinnost občana při KS

Ženám lze uložit pouze takovou pracovní povinnost nebo pracovní výpomoc, která není v rozporu se zvláštním právním předpisem.

Osoby osvobozené od pracovní povinnosti a pracovní výpomoci **mohou poskytnout dobrovolnou pomoc.**

Poskytnutí věcných prostředků, pracovní povinnost nebo pracovní výpomoc **nelze uložit** fyzickým osobám, které požívají výsady a imunity podle mezinárodního práva.

Pracovní povinnost nebo pracovní výpomoc ostatním cizincům lze uložit, pokud mezinárodní smlouva schválená Parlamentem ČR a vyhlášená ve Sbírce zákonů nebo ve Sbírce mezinárodních smluv nestanoví jinak.

Řešení mimořádné události

